

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Дисертація Мединської Світлани Іванівни «Формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання» на здобуття ступеня доктора філософії у галузі 01 Освіта за спеціальністю 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями) відповідає вимогам Наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 №40 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019 р.) та п. 10 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 № 167, Постанові Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами, внесеними відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 року № 341).

1. Актуальність дослідження та його зв'язок із планами наукових робіт установи.

Актуальність дослідження. Процеси глобалізації та інтеграції в усіх сферах людської життєдіяльності полікультурного світового співтовариства знайшли своє відображення в системі вищої освіти. Соціально запитаними на сьогоднішній день стали фахівці, здатні до відповідальної, результативної професійної діяльності, співпраці, які прагнуть до взаєморозуміння та безконфліктного співіснування з представниками різних культур. Зазначене зумовило актуальність проблеми формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму.

Дисертація відповідає основним напрямам досліджень кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи Університету імені Альфреда Нобеля, проведених у межах комплексної наукової теми «Теоретико-методологічні засади професійного становлення фахівця в інноваційному соціокультурному просторі» (державний реєстраційний номер 0122U200059), і кафедри міжнародного туризму, готельно-ресторанного бізнесу та іншомовної підготовки Університету імені Альфреда Нобеля, проведених у межах комплексної наукової теми «Дослідження стану та перспектив розвитку ринку туристичних та готельно-ресторанних послуг: економічний та соціальний аспекти» (державний реєстраційний номер 0121U100379). Тему затверджено вченою радою Університету імені Альфреда Нобеля (протокол № 10 від 21.12.2021 р.).

2. Особиста участь автора в отриманні конкретних наукових результатів, викладених в дисертації. Дисертація є завершеною науковою працею, виконаною особисто дисертантом у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить нові наукові положення та висновки, сукупність яких кваліфікується як вагомий внесок у розвиток професійної

освіти України. Основні результати дисертаційної роботи одержано автором самостійно.

3. Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень і рекомендацій. Обґрунтованість і достовірність наукових результатів та висновків, одержаних у дисертаційній роботі Мединської Світлани Іванівни, забезпечені використанням сучасних теоретичних та емпіричних методів науково-педагогічних досліджень, зокрема методів математичної статистики для визначення статистичної значущості отриманих у ході експерименту результатів.

4. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що: *уперше* розроблено, теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено структурно-функціональну модель формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання на підставі системного, партисипативного, компетентнісного, контекстного, комунікативного, культурологічного, аксіологічного підходів, що містить такі взаємопов'язані блоки: концептуально-цільовий, змістово-реалізаційний, результативно-оцінювальний, на основі оптимальних моделей змішаного навчання (віртуально збагаченої, ротаційної, самостійного змішування); *уточнено* й *конкретизовано* понятійно-категоріальний апарат досліджуваної проблеми («компетентність», «полікультурна компетентність», «комунікативна компетентність», «полікультурна комунікативна компетентність», «полікультурна комунікативна компетентність майбутніх фахівців у галузі туризму», «модель формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання»); *удосконалено* зміст, методи, технології (діалогічно-дискусійні, ігрові, кейсові, цифрові, проєктні, фасилітації й співробітництва) та форми навчання (лекційні, практичні й семінарські заняття, позааудиторна робота, практика), спрямовані на формування мотиваційно-ціннісного, соціально-когнітивного, комунікативно-діяльнісного, особистісного компонентів полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання; *набули подальшого розвитку* наукові уявлення про сутність, структуру, компоненти, показники й рівні сформованості полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму; діагностичний інструментарій оцінювання рівнів зазначеної компетентності.

5. Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає в розробці й упровадженні структурно-функціональної моделі формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання, яка може бути покладена в основу моделювання освітнього процесу здобувачів першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 242 Туризм; суттєвому змістовому наповненні, навчально-

методичному й інформаційному забезпеченні освітніх компонентів професійного спрямування: «Менеджмент у туризмі», «Маркетинг у туризмі», «Організація екскурсійних послуг», «Ділова іноземна мова», «Іноземна мова за професійним спрямуванням»; розробці й апробації програми й навчально-методичного забезпечення спецкурсу «Ефективна комунікація в полікультурному туристичному бізнес-середовищі» за методикою CLIL (Content and Language Integrated Learning), а також апробації оновленого змісту виробничої та комплексної практик, позааудиторної роботи (організація та проведення заходів у рамках «Майстерні міжнародних бізнес-комунікацій», реалізація програм віртуальної мобільності й віртуального обміну, організація і проведення зустрічей розмовних (дискусійних) клубів тощо).

Результати дослідження можуть бути використані для подальшого вдосконалення теорії й практики професійної освіти, зокрема в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців зі спеціальності 242 Туризм, у науково-дослідній роботі здобувачів вищої освіти, при розробці посібників, програм спецкурсів для здобувачів вищої освіти з питань формування полікультурної комунікативної компетентності, а також у системі підвищення кваліфікації та перепідготовки, неформальної освіти та самоосвіти фахівців у галузі туризму.

6. Апробація результатів дослідження й повнота викладення матеріалів дисертації в роботах, опублікованих автором.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження репрезентовано в доповідях і повідомленнях на наукових, науково-практичних і науково-методичних конференціях різних рівнів: *міжнародних*: «Педагогіка та психологія: сучасний стан розвитку наукових досліджень та перспективи» (Запоріжжя, 2021), «Формування сучасних концепцій управління туризмом та готельно-ресторанним бізнесом в умовах парадигми сталого розвитку» (Запоріжжя, 2021), «Сучасна вища освіта: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень» (Дніпро, 2022), «Міжкультурна комунікація і перекладознавство: точки дотику та перспективи розвитку» (Переяслав, 2022), «Реалізація освітніх ініціатив в умовах воєнного часу: вітчизняний та зарубіжний досвід» (Львів, 2022), «Розвиток туристичної галузі та індустрії гостинності: проблеми, перспективи, конкурентоздатність» (Дніпро, 2022), «Наука і освіта в глобальному та національному вимірах: виклики, загрози, перспективи розвитку» (Полтава, Лубни, Миргород, 2022, 2023), «ICoP-MaSTEd 2023» (Кривий Ріг, 2023), «Теорія і практика професійного становлення фахівця в інноваційному соціокультурному просторі» (Дніпро, 2023, 2024), «Цифрова трансформація в економіці, фінансах, менеджменті та підприємстві» (Київ, 2023), «Філологічні й педагогічні студії у вітчизняній та зарубіжній науці XXI сторіччя» (Київ, 2023); *всеукраїнських*: «Актуальні проблеми та перспективи технологічної і професійної освіти» (Тернопіль, 2023). Результати й висновки виконаної роботи обговорено й позитивно оцінено на засіданнях кафедри інноваційних технологій з педагогіки,

психології та соціальної роботи, щорічних звітних науково-практичних конференціях професорсько-викладацького складу Університету імені Альфреда Нобеля (упродовж 2021–2024 рр.).

Основні положення та результати дослідження **впроваджено** в освітній процес ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля» (довідка про впровадження № 293 від 26.06.2024 р.), Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (довідка про впровадження № 01-23-01 від 02.01.2024 р.), Запорізького національного університету (довідка про впровадження № 01/01-13/163 від 22.12.2023 р.), Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (довідка про впровадження № 01-15/936 від 28.11.2023 р.).

Публікації. Основні теоретичні положення й висновки дослідження відображено у 20 публікаціях (16 – одноосібні), серед них: 8 статей у наукових фахових виданнях України, внесених до міжнародних наукометричних баз, 1 стаття у виданні, внесеному до наукометричної бази Scopus, 1 стаття у зарубіжному науковому журналі, внесеному до наукометричної бази Web of Science, 10 статей і тез доповідей у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

Особистий внесок здобувача. Усі наукові результати, викладені в роботі, одержано автором самостійно. Ідеї та думки, що належать співавторам статей (В. Осадчий, К. Осадча, С. Симоненко, О. Кирилова, Н. Блинова, А. Михайлова, А. Волобоєва, Т. Крамаренко, Л. Мельничук, І. Осадца, М. Дедков), у роботі не використовувались.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях України, які входять до міжнародних наукометричних баз даних

1. Мединська С.І. Компетентнісний підхід до підготовки фахівців галузі туризму та індустрії гостинності для підвищення їх конкурентоспроможності на національному та міжнародному ринках. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки.* Дніпро, Університет імені Альфреда Нобеля. 2019. № 2 (18). С. 208–214. DOI: 10.32342/2522-4115-2019-2-18-26.

2. Мединська С.І. Полікультурна, мультикультурна та міжкультурна компетентності: порівняльний аналіз на основі світового досвіду. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки.* 2021. № 2 (22). С. 25–33. DOI: 10.32342/2522-4115-2021-2-22-3.

3. Мединська С.І. Особливості професійної діяльності майбутніх фахівців у галузі туризму в контексті компетентнісного підходу. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана*

Франка. 2022. Вип. 49. Т. 2. С. 83–88. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/49-2-14>.

4. Мединська С.І. Професійна підготовка майбутніх фахівців у галузі туризму: аналіз провідного світового досвіду. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2022. Вип. 52. Т. 2. С. 239–246. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/52-2-37>.

5. Мединська С.І. Кейс-метод як інструмент підсилення ефективності комунікації в полікультурному середовищі (на прикладі вивчення ділової іноземної мови). *Освітологічний дискурс*. 2023. № 1(40). DOI: <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2023.17>.

6. Kyrylova O., Blynova N., Medynska S., Mykhailova A. M-learning у процесі медіаосвіти та вивчення іноземної мови. *Communications and Communicative Technologies*. 2023. Вип. 23. С. 108-115. DOI: 10.15421/292316

7. Мединська С.І. Компонентно-структурний аналіз полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у туристичній галузі. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Вип. 71. Т. 2. С. 71–77. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/71.2.13>.

8. Blynova N., Medynska S., Voloboieva A. Didactic potential of YouTube channels for enhanced English language learning in non-linguistic programs. *Alfred Nobel University Journal of Pedagogy and Psychology*. 2024. № 1 (27). С. 147–159. DOI: 10.32342/2522-4115-2024-1-27-16.

Статті у наукових виданнях інших держав, які входять до міжнародних наукометричних баз даних

1. Osadcha K. P., Osadchy V. V., Symonenko S. V., Medynska S. I. Analysis of the state of the art of modern e-learning in higher education in Germany. *Journal of Physics: Conference Series*, ICon-MaSTEd 2023. 2023. Volume 2611, 012021. DOI:10.1088/1742-6596/2611/1/012021 (журнал індексовано в наукометричній базі даних Scopus).

2. Medynska S., Kramarenko T., Melnychuk L., Osadtsa I., Diedkov M. The role of communicative competence for international business relationship development in the multicultural context. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. 2024. Vol. 14, issue 1, special issue XL. P. 144-148. URL: https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140140/papers/A_24.pdf (журнал індексовано в наукометричній базі даних Web of Science).

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

1. Мединська С.І. Особливості міжкультурної комунікації в полікультурному середовищі. *Педагогіка та психологія: сучасний стан розвитку наукових досліджень та перспективи*: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. Запоріжжя: Класичний приватний університет. 2021. С. 161–163.

2. Мединська С.І. Аналіз зарубіжного досвіду щодо вимог до майбутніх фахівців у галузі туризму. Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції *Формування сучасних концепцій управління туризмом та готельно-ресторанним бізнесом в умовах парадигми сталого розвитку*:

матер. I Міжнар. наук.-практ. конф. Запоріжжя: Запорізький національний університет. 2021. С. 182–185.

3. Мединська С.І. Діалогічно-дискусійні технології навчання як засіб формування полікультурної комунікативної компетентності. *Сучасна вища освіта: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень*: матер. III Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та науковців. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля. 2022. С. 123–126.

4. Мединська С.І. Культура як основа полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму. *Міжкультурна комунікація і перекладознавство: точки дотику та перспективи розвитку*: матер. V Міжнар. наук.-практ. конф.: збірник наукових праць (м. Переяслав, 9 червня 2022 року) / Гол. ред. К. І. Мізін; Університет Григорія Сковороди в Переяславі. Переяслав. 2022. 244 с. С. 63–65.

5. Мединська С.І. Роль технологій фасилітації у формуванні полікультурної комунікативної компетентності в умовах воєнного часу та змішаного навчання. *Реалізація освітніх ініціатив в умовах воєнного часу: вітчизняний та зарубіжний досвід*: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (Національний університет «Львівська політехніка»), м. Львів, 18–19 жовтня 2022 року / за заг. ред. О. М. Ієвлева. Львів. 2022. 147 с. С. 43–46.

6. Мединська С.І. Культурологічні моделі та їх роль у формуванні полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму. *Розвиток туристичної галузі та індустрії гостинності: проблеми, перспективи, конкурентоздатність*: матер. II Міжнар. наук.-практ. конф. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля. 2022. 370 с. С. 339–342.

7. Мединська С.І. Особливості формування полікультурної комунікативної компетентності на засадах теорії комунікації. *Актуальні проблеми та перспективи технологічної і професійної освіти*: матер. VI Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, м. Тернопіль. 20-21 квітня 2023 р. С. 248–250.

8. Мединська С.І. Створення передумов для ефективної комунікації в полікультурному бізнес-середовищі. *Теорія і практика професійного становлення фахівця в інноваційному соціокультурному просторі*: матер. I Міжнар. наук.-практ. конф. науково-педагогічних, педагогічних працівників і молодих учених. Дніпро: Університет ім. Альфреда Нобеля. 2023. 285 с. С. 132–135.

9. Мединська С.І. Використання відеохостингу TED Talks як ресурсу для формування полікультурної комунікативної компетентності при застосуванні методики CLIL. *Філологічні й педагогічні студії*: матер. VI Міжнар. наук.-практ. конф. «Філологічні й педагогічні студії у вітчизняній та зарубіжній науці XXI сторіччя». К.: ПП АВІАЗ. 2023. 204 с. С. 168–174.

10. Мединська С.І. Особливості змішаного навчання при підготовці майбутніх фахівців у галузі туризму. *Теорія і практика професійного становлення фахівця в інноваційному соціокультурному просторі*: матер. II Міжнар. наук.-практ. конф. науково-педагогічних, педагогічних працівників і молодих учених. Дніпро: Університет ім. Альфреда Нобеля. 2024. С. 287–293.

7. Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту. За змістом дисертаційна робота Мединської Світлани Іванівни «Формування полікультурної комунікативно компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання» повністю відповідає спеціальності 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями).

8. Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію написано грамотною українською мовою, стиль викладення матеріалу відповідає прийнятому в науковій літературі.

9. Рекомендація дисертації до захисту з урахуванням наукової зрілості пошукувача.

Дисертаційна робота Мединської Світлани Іванівни «Формування полікультурної комунікативно компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання» на здобуття ступеня доктора філософії у галузі 01 Освіта за спеціальністю 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями) відповідає вимогам до дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 №40 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019 р.) та п. 10 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 № 167, Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами, внесеними відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 року № 341).

ВИСНОВОК

Ознайомившись із дисертацією Мединської Світлани Іванівни «Формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання» та науковими публікаціями, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, а також взявши до уваги підсумки фахового семінару, вважаємо, що:

1. Дисертаційна робота «Формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання» дисертантки Мединської Світлани Іванівни відповідає спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

2. С.І. Мединськю опубліковано по темі дисертації 20 наукових праць, які розкривають основний зміст дисертації, відображають наукову новизну отриманих результатів і відповідають вимогам пунктів 9, 11, 12 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії»,

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 167.

3. Дисертаційна робота Мединської Світлани Іванівни «Формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання» на здобуття ступеня доктора філософії у галузі 01 Освіта за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) відповідає вимогам до дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019 р.); Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами, внесеними відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 року № 341).

4. Рекомендувати вченій раді ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля» розглянути у якості опонентів за дисертацією Руденко Анастасії Валентинівни на тему «Формування рефлексивно-прогностичної компетентності майбутніх бакалаврів з географії в умовах змішаного навчання» таких науковців:

- Безкоровайну Ларису Вікторівну, докторку педагогічних наук, професорку, професорку кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Запорізького національного університету;
- Князян Маріанну Олексіївну, докторку педагогічних наук, професорку, професорку кафедри французької філології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

5. Дисертація Мединської Світлани Іванівни на тему «Формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання» може бути рекомендована до захисту на здобуття науково ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) у разовій спеціалізованій вченій раді.

Головуючий на міжкафедральному семінарі, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля»

О.В. Лебідь

Секретар, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля»

В.О. Бикова

